BRITISH MUSEUM
(NATURAL HISTORY)
-6 APR 1992
EXCHANGED
ENTOMOLOGICAL LIBRARY

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de

VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

Afgiftekantoor 2600 Berchem 1 ISSN 0771-5277

Redaktiekomitee : F. COENEN (Brussel), B. GOATER (Bushey, England), Dr. K. MAES (Gent), Dr. K. MARTENS (Gent), A. OLIVIER (Antwerpen), W.O. DE PRINS (Antwerpen).
Redaktieadres : W.O. DE PRINS, Diksmuidelaan 176, B-2600 Antwerpen (Belgium).

Uitgegeven met de steun van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Dienst Onderwijs

Jaargang 20, nummer 1 1 maart 1992

Enkele merkwaardige afwijkende vormen van Europese dagvlinders (Lepidoptera)

August JANSSEN †

Abstract. Some individual forms of European butterflies (Lepidoptera)
The author depicts 5 individual forms of European butterflies, amongst which a gynandromorph specimen of *Aporia crataegi* LINNAEUS.

Résumé. Quelques formes individuelles de papillons européens (Lepidoptera)
L'auteur représente cinq variations individuelles de quelques espèces de papillons européens, dont un exemplaire gynandromorphe d'*Aporia crataegi* LINNAEUS.

Janssen, A. : Dianalaan 174, B-2600 Antwerpen-Berchem.

Aporia crataegi LINNAEUS (Pieridae) (Fig. 1) :
Deze duidelijk bilaterale gynandromorf (links mannetje, rechts wijfje) werd door T. PEETERS gevangen te Velosnes (Frankrijk, Dep. Meuse) op 7 juni 1980.

1

Fig. 1 : *Aporia crataegi* LINNAEUS, gynandromorf, Velosnes (Frankrijk, Meuse), 7.VI.1980, leg. T. PEETERS.

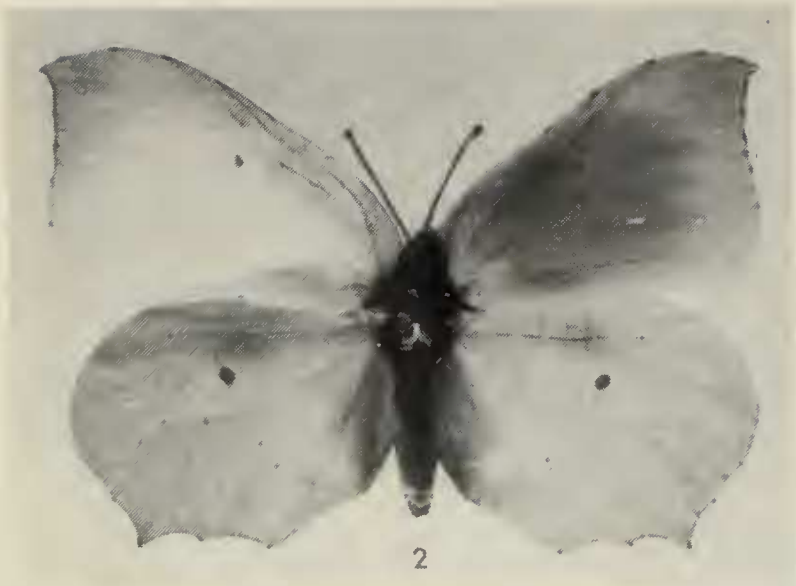

Fig. 2 : *Gonepteryx cleopatra* LINNAEUS, Viols le Fort (Frankrijk, Herault), 16.VII.1983, leg. T. PEETERS.

Gonepteryx cleopatra LINNAEUS (Pieridae) (Fig. 2) :
Een zeer opmerkelijke vorm van deze soort werd eveneens door T. PEETERS gevonden, en wel te Viols le Fort (Frankrijk, Dep. Herault) op 16 juli 1983. De linker voorvleugel heeft de kleur en de tekening van een vrouwtje, terwijl de overige vleugels mannelijke kenmerken vertonen.

Fig. 3 : *Fabriciana adippe* LINNAEUS, Bulgarije (Rila), Maljovitsa, 23.VII.1984, leg. J. DILS; a. bovenzijde, b. onderzijde.

Fabriciana adippe LINNAEUS (Nymphalidae) (Fig. 3) :
Dit zeer verdonkerd exemplaar wijst in de richting van f. *margareta* STEPHAN, waarvan de kenmerken de volgende zijn : op de bovenkant zijn de antemarginale vlekken samengesmolten met de marginale vlekken. De achtervleugels zijn bijna helemaal zwart. Op de onderkant vertonen deze vleugels drie zilvervlekken aan de basis en een reeks langwerpige vlekken langs de buitenkant. Het exemplaar stamt uit Bulgarije (Rila) en werd door J. DILS gevangen op de Maljovitsa op 23 juli 1984.

BRITISH MUSEUM
(NATURAL HISTORY)
- 6 APR 1992
EXCHANGED
ENTOMOLOGY LIBRARY

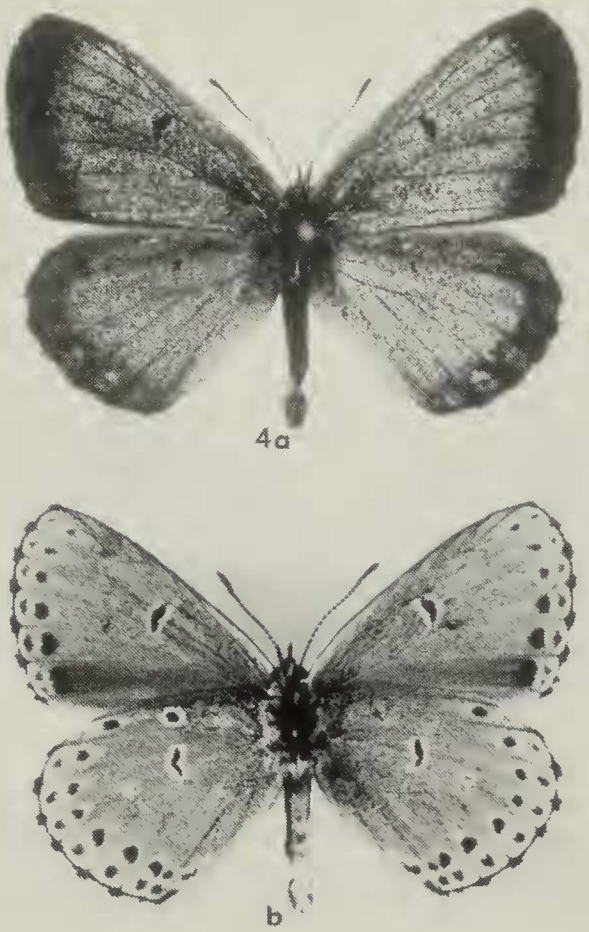

Fig. 4 : *Maculinea arion* LINNAEUS, Gorges de la Jonte (Frankrijk, Lozère), 8.VII.1983, leg. T. PEETERS: a. bovenzijde, b. onderzijde.

Maculinea arion LINNAEUS (Lycaenidae) (Fig. 4) :
Deze opmerkelijke vangst werd gedaan door T. PEETERS te Gorges de la Jonte (Frankrijk, Dep. Lozère) op 8 juli 1983. Wat aanstonds opvalt, is het ontbreken op de bovenkant van voor- en achtervleugels van alle vlekken, uitgenomen de celvlekken. H. BEURET (1957) vermeldt deze vorm onder de naam f. *mamers* BERGSTRÄSSER (=*unicolor* HORMUZAKI) met de volgende beschrijving : «Auf der Oberseite fehlen alle Flecken, mit Ausnahme der Zellschlusstriche; Verity hat *mamers* zu *teleius* gestellt, was aber offensichtlich falsch ist.» Daarenboven beeldt BEURET een exemplaar uit de Jura af zonder vlekken op de voorvleugels (op de celvlek na) onder de naam f. *mamers*. LEMPKE (1956) beweert echter dat dieren van de f. *mamers* alle vlekken missen op de voorvleugels. Hij geeft de naam f. *alconides* AURIVILLIUS aan exemplaren die alle vlekken op de voorvleugels missen, behalve de celvlekken. HOWARTH (1973) geeft een afbeelding van een mannetje uit Devon met enkel de celvlek op de voorvleugels onder de naam f. *alconides*, maar RUSSWURM (1978) beeldt een identiek exemplaar af uit Cornwall onder de naam f. *arthurus* MELVILL, een naam voor exemplaren die zowel op boven- als

onderkant alle vlekken missen, behalve de cel- en randvlekken. BERGMANN (1952) beeldt een exemplaar af met op de voorvleugels buiten de celvlek enkele kleine vlekken en op de achtervleugels enkel de celvlek, onder de naam f. *unicolor* HORMUZAKI.

De onderkant van het exemplaar uit Gorges de la Jonte wijst in de richting van f. *subtus-impunctata* OBERTHÜR, waarbij alle vlekken, behalve de cel- en randvlekken, verdwenen zijn. Bij dit exemplaar echter vormen de randvlekken een dubbele rij. Bovendien is er nog een kleine stip in cel 5 als enig overblijfsel van de postdiscale vlekkenrij. Nergens vond ik een afbeelding die helemaal beantwoordt aan het hier afgebeelde exemplaar.

Fig. 5 : *Lycaeides argyrognomon* BERGSTRÄSSER, Murvaux (Frankrijk, Ardennes), 3.VIII.1983, leg. F. TURELINCKX, onderzijde.

Lycaeides argyrognomon BERGSTRÄSSER (Lycaenidae) (Fig. 5) :
Het hier afgebeelde mannetje werd door F. TURELINCKX gevangen te Murvaux (Frankrijk, Dep. Ardennes) op 3 augustus 1983. De onderzijde is zeer verdonkerd. Op de voorvleugels zijn van de submediane vlekkenrij enkel de vlekken in cel 2 en 3 overgebleven. Op de achtervleugels zijn alle basale en submediane vlekken verdwenen. De celvlek is aanwezig op voor- en achtervleugels. Verder zijn de submarginale en marginale vlekken fel oranje gekleurd.

Bibliografie

Bergmann, A., 1952. Die Gross-Schmetterlinge Mitteldeutschlands. Band 2. Urania Verlag GmbH, Jena.

Beuret, H., 1957. Die Lycaeniden der Schweiz. Suppl. *Mitt.ent.Ges.Basel.*

Howarth, T.G., 1973. South's British Butterflies, London.

Lempke, B.J., 1956. Catalogus der Nederlandse Macrolepidoptera, Supplement 3. - *Tijdschr.Ent.* **98** : 283-355.

Russwurm, A.D.A., 1978. Aberrations of British Butterflies. E.W. Classey Ltd., Faringdon.